

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบในการวิจัย

งานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Exploratory Study Or Survey Research) ซึ่งเป็นการศึกษาและสำรวจทั่วไปในปรากฏการณ์และค้นหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ของปรากฏการณ์นั้น¹ เนื่องจากการศึกษาแบบนี้เป็นการศึกษาถึงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว (Expost Facto) ดังนั้นการศึกษาหรือการวัดตัวแปรจึงเป็นการวัดเพียงครั้งเดียวต่อกลุ่มที่ต้องการศึกษาเพียงกลุ่มเดียว โดยไม่ได้สร้างปัจจัยอื่นเพิ่มในการวัดและการศึกษา (One Shot Descriptive Study)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ใช้บริการโทรสารสาธารณะระหว่างประเทศ ที่ศูนย์โทรคมนาคมระหว่างประเทศ การสื่อสารแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นของการเปิดบริการโทรสารสาธารณะระหว่างประเทศ ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2524 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 168 ราย แต่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้เป็นจำนวน 144 ราย เนื่องจากเดินทางไปต่างประเทศ 8 ราย ย้ายที่อยู่ถาวร 6 ราย และติดตามตัวไม่ได้ คายเหตุสุกสิสัย 10 ราย

¹ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์, การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนส์ไทร, 2522), หน้า 14.

ส่วนประชากรที่ใช้ในการทดสอบแบบสอบถาม (Try out) คือผู้ที่เริ่มใช้
บริการโทรสาร ๗ เป็นครั้งแรกระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524
จำนวน 20 ราย

รายชื่อพร้อมที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของประชากร ได้มาจากทะเบียนรายชื่อ
ผู้ใช้บริการโทรสาร ๗ ซึ่งแผนกการตลาด กองพาณิชย์ และแผนกโทรภาพและโทรสาร
กองโทรเลข การสื่อสารแห่งประเทศไทย ได้ทำการสำมะโน (Census) และจัดทำขึ้น
มาตั้งแต่วันเริ่มเปิดบริการโทรสาร ๗ เพราะฉะนั้นจึงสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากกลุ่ม
ประชากรทั้งหมดโดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องมีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและ
สมบูรณ์ที่สุด

เครื่องมือการวิจัย *

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นโดยกำหนด
เลขรหัสกำกับหน้าคำตอบทุกคำตอบ และคอลัมน์ของคำตอบไว้ล่วงหน้า (Pre-Coded
Questionare and Pre-Formatted Questionare)¹ เพื่อเตรียมไว้สำหรับการ
วิเคราะห์ข้อมูลกับคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส.พี.เอส.เอส. (SPSS)
โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 7 ตอนดังนี้คือ

* ุรายละเอียดแบบสอบถามจากภาคผนวก ข.

¹ เสาวลักษณ์ เปี่ยมปิติ, คู่มือการออกแบบสอบถามและการเตรียมข้อมูลสำหรับใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป ในการทำตารางสถิติ (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร, 2522),
หน้า 46.

- ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังทั่วไป
- ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสื่อที่ใช้เผยแพร่โทรสาร
- ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของโทรสาร
- ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ
- ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสื่อสาร
- ตอนที่ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 7 เป็นคำถามเกี่ยวกับการยอมรับ และชอบเชตการใช้โทรสาร

แบบสอบถามทั้ง 7 ตอน ส่วนใหญ่เป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-Ended Questions) มีเพียง 1 ข้อเท่านั้นที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions) คำถามแบบปลายปิดประกอบด้วยคำถามที่มีการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประเภท 4 ระดับ จากน้อยที่สุดไปถึงมากที่สุด และคำถามที่มีการวัดแบบจำแนกประเภทใช่หรือไม่ใช่ (Dichotomous Scale) ตามความรู้สึกของผู้ตอบเพียง 1 คำตอบ มีเพียง 1 คำถามที่เปิดโอกาสให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

การทดสอบแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำไปทดสอบก่อนใช้จริง (Try out) กับผู้ใช้บริการโทรสาร ฯ ที่เริ่มใช้บริการเป็นครั้งแรกระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524 จำนวน 20 ตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่นได้ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลในส่วนที่เป็นสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ พฤติกรรมการสื่อสาร และคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ เฉพาะข้อที่มีการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า พร้อมทั้งตรวจสอบขอบเขตของคำถามอื่น ๆ จากการคำนวณความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ค่า 0.81 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เชื่อมั่นได้

หลังจากที่ได้ทดสอบความเชื่อมั่นและแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนปรับปรุงถ้อยคำเสียใหม่ โดยคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับประชากรที่กำหนดไว้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ใช้วิธีนำแบบสอบถามมาให้ประชากรที่กำหนดไว้เป็นผู้กรอกเป็นรายบุคคล โดยผ่านทางนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 2 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างดีและก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปให้กรอกนั้น จะมีการโทรศัพท์นัดหมายกันก่อนล่วงหน้า ส่วนในกรณีที่ประชากรไม่มีหมายเลขโทรศัพท์ หรือมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ก็ใช้วิธีส่งแบบสอบถามถึงประชากรโดยทางไปรษณีย์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2524 และกำหนดวันสุดท้ายของการเก็บข้อมูลถึงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2525

3. จากประชากรที่ศึกษาจำนวน 168 ราย ปรากฏว่า ได้แบบสอบถามกลับมา 144 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 85.71

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package For The Social Science) ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการวิเคราะห์มาจัดทำตารางเพื่อนำมาเสนอและสรุปผลการวิเคราะห์ต่อไป วิธีการวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้คือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ของข้อมูลทุก ๆ ข้อในแต่ละข้อ โดยระบุค่าของข้อมูลออกมาเป็นร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) เป็นการวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 2 ข้อ โดยใช้สถิติการคำนวณดังนี้คือ

- การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway - ANOVA) สำหรับเปรียบเทียบหาความแตกต่างในระดับการยอมรับระบบสื่อสารทางโทรสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสื่อ 3 กลุ่ม คือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และ สื่อบุคคล

- การทดสอบค่าเฉลี่ยโดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé Procedure) สำหรับทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแต่ละคู่ ภายหลังจากได้วิเคราะห์ความแปรปรวนพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว

- การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โพรดักท์ โมเมนต์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficiency) เพื่อคุณลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยแต่ละตัวแปร ซึ่งได้แก่ คุณลักษณะของโทรสาร สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ พฤติกรรมการสื่อสารและคุณลักษณะทางบุคลิกภาพกับตัวแปรตาม ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับระดับการยอมรับระบบสื่อสารทางโทรสาร

- การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่ออธิบายสรุปว่า ความสำคัญของตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยแต่ละตัวแปรมาอธิบายหรือพยากรณ์ ตัวแปรตาม ที่เกี่ยวข้องกับระดับการยอมรับระบบสื่อสารทางโทรสาร ภายหลังจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแล้ว